

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Projekt Asistent prevence kriminality

Mgr. Radek Jiránek
odbor prevence kriminality
Ministerstvo vnitra

Historie a východiska

- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2008 až 2011 + na léta 2012 až 2015
- **2009 - Program prevence kriminality a extremismu – Úsvit**
  - cíl / donor / realizátor /
  - osvědčené typy projektů
- **2009** = (září – prosinec) **Most**, SV lokalita Chanov, projekt Asistent prevence kriminality = 26 asistentů / paralelní realizace projektu v **Děčíně**.

Legislativní ukotvení

- **ASISTENT PREVENCE KRIMINALITY** - zcela inovativní projekt v poměrech ČR;
- asistent prevence kriminality (dále jen „APK“) **je zaměstnancem samosprávy zařazeným v obecní policii** ve smyslu zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. APK není strážníkem ani čekatelem, ale plní úkoly, které nejsou dle zákona o obecní policii svěřeny výhradně strážníku nebo čekateli, zejména se: **podílí na prevenci kriminality v obci; přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku; provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci;**

Cíle projektu APK

- **snížení počtu spáchaných trestných činů i přestupků v sociálně vyloučené lokalitě;**
- **zvýšení pocitu bezpečí obyvatel SVL;**
- **zajištění vymahatelnosti práva a posílení subjektů garantujících dodržování práva (veřejná správa, Policie ČR, obecní policie);**
- **motivace k zaměstnání pro osoby dlouhodobě nezaměstnané a obtížně zaměstnatelné;**
- **zvýšení pracovních a sociálních kompetencí, zvýšení vzdělání a zajištění praxe;**
- **podpora sociální integrace, zvýšení sociálního statutu, prevence a eliminace sociálního vyloučení;**

Cíle projektu APK

- **posílení vnitřní koheze a pozitivních vzorců chování v rámci rodin** v sociálně vyloučených lokalitách prostřednictvím zajištění zaměstnání pro dospělého člena rodiny;
- **prevence sousedských sporů, bagatelní a latentní protiprávní činnosti**, kterou Policie ČR a obecní policie v rámci sociálně vyloučených lokalit obtížně řeší;
- **prevence rasově motivovaných sporů a extremistických projevů;**
- **změna negativního pohledu majoritní společnosti na osoby sociálně vyloučené.**

Podmínky pro činnost APK

- **Výběr vhodného zájemce o práci APK** – člověk ze sociálně vyloučené lokality, zná komunitu, není trestán nebo je trestán za neúmyslné trestné činy, není angažován v žádném „živém kriminálním případě“, není členem lichvářské nebo nátlakové (vlivové) skupiny, je ochoten se vzdělávat a má potenciál vzdělávat se. Nejsou preferováni tzv. samozvaní vůdci.
- Na výběru se podílí Policie ČR, romský poradce nebo asistent, sociální odbor města, městská policie, konzultant Agentury.
- Před nástupem do zaměstnání musí zájemce absolvovat **vstupní vzdělání**. Ministerstvo vnitra připravilo **16 hodinový vstupní kurz pro APK i pro mentory**.

Podmínky pro činnost APK

- Zřízení **pozice mentora** z řad obecní policie, který asistenta přímo vede; mentor musí absolvovat vstupní vzdělávání. **Příprava MP na příchod asistenta a nový styl práce.**
- **Stanovení konkrétního obsahu činnosti APK**, každodenní zadávání úkolů a jejich kontrola ze strany mentora a vedení MP.
- **Stanovení pracovní doby** – klouzavá, přerušovaná – tak, aby jejich práce byla co nejefektivnější včetně např. nočních časů a sobot.

Podpora projektu z MV

- **Odbor prevence kriminality MV poskytuje:**
  - metodické vedení a konzultace zájemcům a realizátorům projektu
  - dotace na mzdy asistentů v max. výši 16 800 Kč superhrubé mzdy /osoba/měsíc
  - dotace na vzdělávání asistentů a jejich mentorů
  - dotace na další potřebné vybavení, kurzy, analýzy ...
- Odbor prevence kriminality provádí věcnou kontrolu obsahové činnosti i finanční kontrolu využití dotace.
- Dobrou i špatnou praxi sděluje všem realizátorům projektu Asistent prevence kriminality (seminář pro realizátory projektu v prosinci 2011).

Realizace projektu - lokality

- **2009 – Most (Chanov) = 26 APK**
- **2010 – v 10 městech působí 38 APK –**
Most, Litvínov, Děčín, Trmice, Obrnice,
Ostrava, Karviná, Havířov, Orlová, Kladno
- **2011 v 17 městech působí 104 asistentů**
– Bílina, Bruntál, Břeclav, Děčín, Havířov,
Karviná, Kladno, Kojetín, Litvínov, Most,
Nový Bor, Nový Bydžov, Obrnice, Orlová,
Ostrava, Šluknov, Trmice

Realizace projektu - lokality

- **2012** ve 13 městech – Bílina, Brno, Bruntál, Břeclav, Havířov, Krásná Lípa, Obrnice, Ostrava, Praha, Rotava, Sokolov, Štětí a Vsetín. Další APK (**celkem 50**) začnou v druhém pololetí pracovat v 11 městech vybraných k realizaci projektu financovaném z prostředků OP LZZ. Jedná se o města Děčín, Havířov, Chomutov, Karviná, Kutná Hora, Litvínov, Most, Obrnice, Orlová, Ostrava, Šluknov. **Celkem bude v roce 2012 projekt Asistent prevence kriminality realizován ve 21 městech.**

Ukázky z činností asistentů

- **dohled u základních škol** (před zahájením vyučování a při ukončení vyučování a rozchodu žáků), a to jak dohled nad bezpečností na silnicích (přechody pro chodce) i dohled nad bezpečností dětí při začínajících projevech šikany, rvaček, okrádání školáků, kouření dětí, nebo jak prevence před distribucí omamných látek přímo před budovou školy;
- **kontrola heren**, zda se v nich nezdržují osoby pod stanovenou věkovou hranicí;

Ukázky z činností asistentů

- **dohled nad veřejným pořádkem** formou hlídkové služby společně s hlídkami městské policie a po zácvičku i samostatně;
- **získávání a předávání poznatků** městské policii nebo Policii ČR informace o určitých druzích protiprávního jednání páchaných v sociálně vyloučených lokalitách jako je např. odkládání objemného odpadu – nejčastěji nábytku, znečišťování veřejného prostranství, rušení nočního klidu;
- **podíl na mediaci vznikajících problémů již v jejich počátku** – např. rušení veřejného pořádku, výtržnictví, rodinné spory, stížnost na majitele psa, kterého se bojí;
- spolupráce s majiteli domů v nalézání možností zapojení obyvatel do práce na zlepšení kvality bydlení (např. společné úklidy);

APK v Novém Bydžově (2011)

Klady projektu

Závěry ze semináře realizátorů projektu (MV, Praha, prosinec 2011).

- **zaměstnání** osob dlouhodobě a obtížně nezaměstnaných se znalostí specifik vyloučených lokalit;
- působení APK **snížilo riziko páchaní trestné činnosti**, riziko vandalismu a zvýšilo pocit bezpečí občanů;
- APK pomohli k navázání kontaktu mezi obyvateli lokalit a strážníky; došlo ke **změně postojů dětí i jejich rodičů ke strážníkům** a k dodržování zákonů;

Klady projektu

- postupná **změna náhledu na romskou komunitu jako na skupinu ryze problémovou**;
- objektivně dochází ke **snížení počtu oznámení a stížností na vybrané přestupky** zejména proti veřejnému pořádku; došlo zároveň ke **zvýšení objasněnosti různých přestupků**, a to na základě místní a osobní znalosti APK;
- APK jsou obyvateli lokality **velmi pozitivně přijímáni** a obyvatelé lokalit se na ně se svými problémy obracejí (a to jak příslušníci romské menšiny, tak i příslušníci majority);
- téměř všichni APK se identifikovali s rolí „**ochránce zákona** a spolupracovníka městské policie“;
- z pohledu městské policie je pozice APK **zajímavou a efektivní možností jak „nerepresivním způsobem“ usměrnit chování obyvatel** vyloučené lokality;

Klady projektu

- **obyvatelé lokalit** vnímají APK jako součást systému bezpečnosti; důkazem důvěry obyvatel v asistenty je fakt, že samotní obyvatelé se přímo na ně obracejí s žádostmi o řešení jejich problémů (nejčastěji vyplývající ze soužití s problémovými rodinami);
- **veřejnost** dále kladně hodnotí zodpovědný přístup APK k jejich získané práci a její vliv na snížení negativních jevů v sociálně vyloučených lokalitách;
- úspěch projektu je znásoben **vytvořením návazných preventivních programů a zakomponováním činnosti APK do strategických a rozvojových dokumentů obce** (integrace, prevence, rozvoj ...) a do pracovních skupin.

Úskalí projektu

- **dobrý výběr vhodného asistenta** = absence, páchání trestné činnosti, šíření pomluv a nepravdivých informací, nadřezování příbuzným ...
- **APK se nepodařilo** ve všech lokalitách **navázat** takové **vztahy v sociálně vyloučených lokalitách**, především v místní romské komunitě, které by jim pomohly do ní hlouběji „proniknout“ a spolupodílet se odstraňování bariér a řešení problémů;
- **nedostatečně konkrétní zadání práce** pro APK, **absence přímého vedení a důsledné kontroly** práce APK ze strany obecní policie;
- neochota resp. nedostatečná motivace APK k doplnění formálního stupně vzdělání, které by jim otevřelo cestu k jiným pracovním pozicím (např. strážníka městské policie);

Úskalí projektu

- média zveřejňují **tendenční a zkreslené informace** o působení APK. Utvrzují a povzbuzují předsudky majority vůči minoritám a sociálně vyloučeným;
- **despekt některých strážníků k APK**; podcenění personální práce uvnitř městské policie;
- APK nemohou komunikovat s médii svévolně a samostatně. Jsou zaměstnanci obce a jako takoví podléhají vnitřním směrnicím obce o kontaktu s médii, který většinou zastává tiskový mluvčí nebo velitel městské policie.
- **není garantována kontinuita realizace projektu**, protože není zajištěno víceleté financování z národních zdrojů. To způsobuje nejistotu v působení APK.

Budoucnost projektu

- 1. Podpora projektu z dotace MV v rámci Programu prevence kriminality** (*pozn.: v roce 2012 budou asistenti pravděpodobně zřízeni ještě v Ústí nad Labem a Kadani*).
- 2. Činnost 50 asistentů v 11 lokalitách v období červenec 2012 až červen 2014 podpořená z prostředků OPLZZ.** (*pozn. Individuální projekt realizovaný odborem prevence kriminality MV*).

Projekt podpořený OPLZZ

- Název projektu - Asistent prevence kriminality, délka trvání 36 měsíců, reg. č. CZ.1.04/3.3.00/61/00003, dotace 37 771 432 Kč.
- Projekt probíhá v následujících městech – Děčín, Havířov, Chomutov, Karviná, Kutná Hora, Litvínov, Most, Obrnice, Orlová, Ostrava, Šluknov.

Aktivity projektu OPLZZ

- **zaměstnání pro 50 APK na dobu 24 měsíců;**
- **standardizace fáze výběru APK i mentorů a jejich vstupního vzdělávání;**
- **standardizace průběžného vzdělávání APK** zaměřené na specifické dovednosti nutné pro výkon jejich práce v lokalitě (prevence kriminality) a obecné dovednosti související s lepším uplatněním na trhu práce;
- **vzdělávání a supervize mentorů;**
- **vytvoření metodiky činnosti APK;**
- **akreditace rekvalifikačního kurzu;**
- **nalezení zaměstnání pro minimálně 20 % účastníků projektu (tj. pro 10 APK) po jeho ukončení.**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo vnitra ČR

Odbor prevence kriminality

Mgr. Radek Jiránek

zástupce ředitelky
a vedoucí oddělení preventivních programů
a dobrovolnické služby

Tel.: 974 833 797

E-mail: radek.jiranek@mvcrcz